

EN GRØNNERE BY MED MERE BLÅT

■parker ■kvalitet ■biodiversitet ■bytræer ■grøn merværdi ■luftkvalitet ■blå-grøn struktur ■vild bynatur ■regnvand
■strømningsveje

Aarhus skal være en endnu grønnere by. Derfor skal vi lade de bynære landskaber vokse ind i byen, sikre de grønne områder i den tætte by og sikre plads til nye grønne områder, mens byen bliver tættere. Vi skal sammen øge kvaliteten af det grønne. Vi aarhusianere skal værne om træerne i byen – og plante flere, når muligheden byder sig. Og alt dette skal spille sammen med vores klimatilpasning og vores håndtering af de stigende regnvandsmængder. Vandet skal være synligt i bybilledet og give liv og værdi

Grønne arealer og grønne elementer i byen gør byen rarere at bo og leve i. Det grønne øger kvaliteten af byens rum, forbedrer luftkvaliteten og dæmper oplevelsen af støj. Der er samtidig en tæt sammenhæng mellem, hvor langt der er fra bolig til grønt område, og hvor ofte man kommer ud i naturen. Den korte afstand gør det simpelthen lettere at vælge den aktive livsstil. Endelig giver grønne arealer færre problemer med oversvømmelser, fordi grønne arealer kan håndtere de stigende vandmængder, når de indrettes rigtigt.

Byrådet har derfor en ambition om at gøre byen grønnere i takt med, at byen vokser og bliver tættere. Det betyder, at byudviklingsprojekter skal bidrage til en grønnere by. Det kan være i form af flere træer, grønne tage eller et kvalitetsløft i en nærliggende park. Mulighederne er mange.

■parkerne i den tætte by

Det er særligt vigtigt at være opmærksom på parkernes betydning som byboernes udendørs opholdsrum i de områder, hvor byen bliver tættere. Byrådet vil derfor sikre, at de eksisterende parker inden for Ringvejen og vækstakserne fastholdes i deres fulde udstrækning som

ubebyggede grønne arealer med offentlig adgang. Med parkerne mener vi de arealer, der i kommuneplannens rammer er fastlagt til rekreative formål i form af byparker, grønne områder eller kolonihaver samt områder fastlagt til offentlige formål i form af kirkegårde.

Der vil være mulighed for at udvikle parkerne til andre former for rekreative anvendelser, så længe arealet fastholdes.

Vi vil også lave nye offentligt tilgængelige grønne områder. Især når vi planlægger nye, større byområder, skal muligheden for at forbedre og tilføje nye grønne sammenhænge sættes i spil. Det kan for eksempel være, når tidligere erhvervsområder omdannes til blandet by. Planlægningen af de grønne områder skal tage højde for vandets strømningsveje og forbedre håndteringen af de øgede regnvandsmængder.

■blå-grøn struktur

Med den rigtige indretning har grønne områder et stort potentiale for at gøre byen mere robust over for kraftigt nedbør. Vi har udviklet et foreløbigt blå-grønt strukturtkort, der viser, hvor vi kan understøtte eller skabe

Blå-grøn løsning i Risskov

Aarhus Vand A/S og Aarhus Kommune har sammen lavet en blå-grøn løsning i Risskov.

I Risvangen skal regnvandet i fremtiden løbe på overfladen i stedet for i kloakrør. Området er naboområde til byomdannelsesområdet Risskovbrynet. Ved at sammentænke vandhåndtering og udlæg af grønne områder i de to projekter kan tiltagene i Risvangsprojektet holde vand fra skybrud væk fra Risskovbrynet, mens regnvand fra Risvangen bliver en del af de grønne områder i byomdannelsesprojektet.

På den måde løses problemer, som ville være svære at løse i det enkelte projekt.

nye sammenhænge mellem det blå - søer, bassiner og vandløb m.v. – og det grønne – parker, stier, rabatter, haver, vejbede mv. inden for Ringvejen. Kortet skal samtidig være med til at sikre, at kommende planlægning – ikke mindst inden for Ringvejen – tager hensyn til vandets naturlige strømning i byrummet. I Aarhus' markante topografi vil en klog placering og indretning af de grønne og blå elementer også i mindre byggeprojekter medvirke til, at oversvømmelser kan undgås og ikke blot gives videre til naboen.

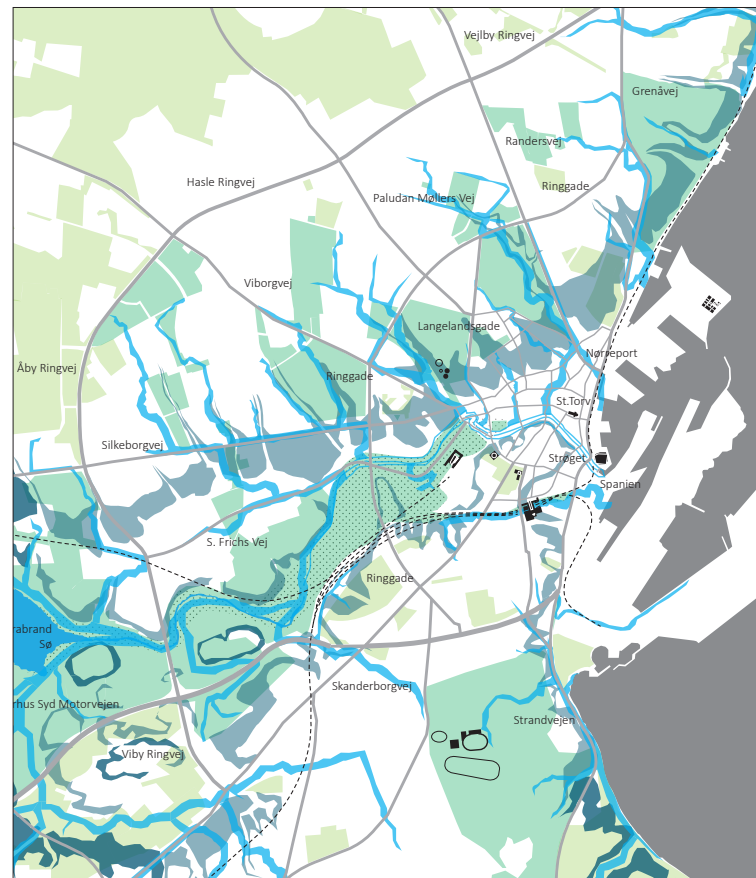
I mange tilfælde indgår vandet allerede i vores grønne områder, fx i Åbyhøj, i Botanisk Have og i Universitetsparken, og det har en naturlig forklaring: De våde arealer var i sin tid både vanskelige at dyrke og at bygge på, og de fik derfor lov at ligge hen. De kan nu betragtes som de historiske blå-grønne områder i bybilledet. Selv om det er blevet teknisk muligt både at dyrke og bygge på våde arealer, giver det god mening at tage ved lære af historien og ikke bruge unødige ressourcer på at styre vandet – men fortsat lade de våde arealer give liv og værdi til byen i form af mere grønt og blåt.

■ flere træer

Vi vil også sikre bedre sammenhæng med de bynære landskaber og byernes grønne områder. Landskaberne skal vokse ind i byområderne langs veje og stiforbindelser også i form af en vildere bynatur.

Træer langs befærdede, offentlige veje har en særlig værdi, fordi de skaber en grøn oplevelse for de mange trafikanter. Ud over den æstetiske værdi af gade-træer, grønne byporte og grøftkantsvegetation bidrager planterne som spredningskorridorer og som regnvandshåndtering – ved at forsinke vandet, optage det og fordampe det.

Det kræver en særlig indsats at bevare og beskytte eksisterende store og gamle træer, da de ikke er lette at erstatte. Det gælder især i de tætte byområder. Der kan let gå op mod 20-30 år, før et nyt træ opnår den samme grønne kvalitet og evne til at optage CO₂ og partikelforurening som et eksisterende gammelt træ. Vi vil have fokus på, at træerne så vidt muligt bevares eller

FORELØBIGT BLÅ-GRØNT STRUKTURKORT

INDEN FOR RINGVEJEN:

GRØNNE OMRÅDER, OVERORDNEDE STRØMNINGSVEJE OG DE 'HISTORISKE' SKRÆNTER OG KILER

om nødvendigt erstattes, mens byen udvikler sig. Det gælder eksempelvis ved renovering og udvidelse af eksisterende veje og andre infrastrukturprojekter som letbanen og ved byomdannelse og fortætning.

■ gentænk de grønne rum

Skal vi lykkes med at skabe en grønnere by, skal vi gøre det sammen. Og vi er godt på vej. Aarhus er fyldt med grønne medborgere, der er parate til at engagere sig. Folk, der starter en byhave i den lokale park, passer blomsterbede i Botanisk Have og meget, meget mere.

Det er ikke kun i den tætte by, der ses eksempler på at gentænke byens rum og skabe nye, grønne mødeste-

der. Også aarhusianerne i byområder uden for Ringvejen kigger på deres lokalområde med friske øjne og forfølger ønsker og behov til områdets udvikling. Det sker bl.a. i form af haverne i Brabrand Fællesgartneri og kogræsserlaugene, som vi efterhånden har mange af rundt i Aarhus Kommune. Ofte er der arealer i byerne, der ikke længere bliver brugt som planlagt, og en ny anvendelse vil give området mere kant og identitet. Det gælder blandt andet nogle grønne områder, som hverken har et særligt naturindhold eller rekreativt indhold. Vi vil være åbne for, at dele af områderne bruges til ny bebyggelse, hvis det kan give noget til bydelen, og lokalområdet er med på tanken. I processen skal det sikres, at de tilbageværende dele af de grønne områder tilføres en højere kvalitet og bidrager positivt til bykvaliteten for hele byområdet.

RETNINGSLINJER

- 21 Det samlede fælles parkareal, udlagt som vist på kortet *En grønnere by med mere blått*, side 54, skal som minimum bevares i sin fulde udstrækning inden for Ringvejen og i vækstakserne. Parkområderne kan ændres og udvikles til nye former for rekreativ anvendelse, men skal fastholdes som et ubebygget grønt areal med offentlig adgang. Det enkelte parkareal kan også ændres i sin afgrænsning, når det sker i forbindelse med en helhedsplanlægning for et større område, såfremt der i tilknytning til det eksisterende parkområde kan tillægges et i størrelse og kvalitet tilsvarende areal.
- 22 Uden for Ringvejen og vækstakserne kan en del af et fælles parkareal bebygges, når der er sikret en merværdi for byområdet gennem helhedsplanlægning for hele parkarealet og naboområderne. Planen skal udvikles i samarbejde med lokalområdet og skal blandt andet sikre, at kvaliteten højnes væsentligt på den tilbageværende del af det grønne område.
- 23 Ved planlægning for større byudviklings- og byomdannelsesområder skal der sikres plads til nye grønne områder med offentlig adgang.
- 24 I alle lokalplaner skal der indarbejdes bestemmelser om beplantning, der sikrer grønne kvaliteter. Sikringen af grønne kvaliteter omfatter:
 - a. At øge biodiversitet ved at forbedre og udvikle eksisterende og nye grønne områder som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter.
 - b. At bevare og beskytte store og gamle træer samt værdifulde beplantninger. Hvis det er nødvendigt at fælde store og gamle træer, skal der plantes nye. Hvis erstatningstræerne ikke kan plantes tæt ved de fjernede, skal træerne plantes inden for lokalområdet.
 - c. At plante nye træer eller etablere anden beplantning, som samlet giver grøn merværdi til byggeriet og til byen. Der skal plantes forskellige arter, og nye træer skal sikres plads og gode vilkår, så de kan vokse sig store og gamle.
- 25 Ved al planlægning skal der inddrages viden om vandets strømningsveje og bidrage til, at eksisterende og nye blå-grønne strukturer styrkes og udvikles med både rekreativ værdi og klimatilpasningsfunktioner. En skitse til de blå-grønne strukturer fremgår af kortet *Foreløbigt blå-grønt strukturkort*, side 57.
- 26 Det nuværende antal af bytræer skal bevares på kommunale arealer inden for Ringgaden. Hvor det ikke er muligt at bevare træerne, skal de erstattes af dobbelt så mange nye træer, som plantes inden for Ringgaden.